

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022/2023 – 2025/2026

(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Podstawy wirusologii
Kod przedmiotu*	
Nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Przyrodniczych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Kolegium Nauk Przyrodniczych, Instytut Biotechnologii
Kierunek studiów	Biotechnologia
Poziom studiów	I stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok II, semestr 3
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr Leszek Potocki
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Leszek Potocki (wykład i ćwiczenia laboratoryjne)

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
3	10			10					2

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
 zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

WYKŁAD-ZALICZENIE

ĆWICZENIA LABORATORYJNE- ZALICZENIE Z OCENĄ

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

znajomość podstaw mikrobiologii

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z budową oraz znaczeniem ekologicznym i zdrowotnym wirusów. Podczas realizacji zajęć student zdobywa wiedzę dotyczącą budowy, replikacji, rodzajów wirusów, a także chorób wirusowych roślin i zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem człowieka. Poznaje także teoretyczne podstawy najważniejszych technik badawczych wykorzystywanych w wirusologii. Przedmiot umożliwia studentom zrozumienie mechanizmu infekcji wirusowej, przebiegu chorób wirusowych i sposobów im zapobiegania.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	Student ma poszerzoną wiedzę o budowie, genetyce, różnorodności i ewolucji wirusów, a także charakteryzuje wirusy jako organizmy z pogranicza światażywionego i nieożywionego zgodnie z przyjętym podziałem systematycznym.	K_W01, K_W03,
EK_02	Student objaśnia techniki inżynierii genetycznej, do których niezbędne jest zastosowanie wirusowych wektorów przedstawiając ich znaczenie praktyczne.	K_W15
EK_03	Student charakteryzuje podstawowe metody badawcze stosowane w wykrywaniu i analizie wirusów.	K_U01, K_U05
EK_04	Student potrafi samodzielnie oraz w grupie planować i organizować pracę, zdobywać wiedzę oraz prowadzić eksperymenty pod kierunkiem opiekuna naukowego	K_U11
EK_05	Student rozumie rolę wirusów w środowisku i gospodarce człowieka, a także zasady i ograniczenia związane z ich badaniem.	K_K01
EK_06	Samodzielnie wykonuje powierzone mu zadania.	K_K02
EK_07	Potrafi propagować i prowadzić działania prewencyjne i terapeutyczne w chorobach wirusowych	K_K08

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Historia wirusologii. Typy morfologiczne wirionów, budowa i skład molekularny cząstek;

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

symetria kapsydu i wirionu. Konfiguracja genomu, funkcje białek wirusowych; porównanie wielkości wirusów roślinnych i zwierzęcych oraz atakowanych przez nie komórek, kryteria klasyfikacji wirusów, stosowana nomenklatura. Podstawowe metody badań wirusologicznych.
Replikacja wirusów, ekspresja ich informacji genetycznej, zmienność wirusów, rekombinanty i pseudorekombinanty, wirusy niekompletne, wirusy ułomne, wirusy satelity, satelitarne RNA. Transdukcja, rodzaje.
Definicja wirusowego szczepu i izolatu. Rozprzestrzenianie się wirusów w organizmie, okres latencji i zakażenia bezobjawowe (infekcja latentna), objawy lokalne i uogólnione. Objawy chorób wirusowych roślin (zaburzenia fizjologiczne, zmiany cytologiczne i histologiczne, objawy makroskopowe na poszczególnych organach), symptomatologia; patogenezą, patogeniczność, agresywność, wirulencja.
Budowa bakteriofagów. Replikacja. Cykl lityczny i lizygeniczny. Wykorzystanie fagów w inżynierii genetycznej. Mechanizmy patogenezą wirusów, uszkodzenia komórek, hamowanie biosyntezy białek, apoptoza, fuzja błon komórkowych i immunosupresja. Mechanizmy obronne gospodarza. Działanie interferonów. Odporność wrodzona i nabyta

B. Problematyka ćwiczeń laboratoryjnych

Treści merytoryczne
Cykle infekcyjne bakteriofagów: liza i lizogenia. Namnażania bakteriofagów- zakładanie hodowli wzbogaceniowych.
Ilościowe określanie bakteriofagów-oznaczanie miana bakteriofagów metodą płytek dwuwarstwowych, test kroplowy (spot-test), test krzyżowy (ang. cross-streaking).
Badanie kinetyki adsorpcji bakteriofaga T ₄ do gospodarza <i>Escherichia coli</i> B.
Ocena wrażliwości bakteriofaga T ₄ na czynniki fizyczne i chemiczne.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład problemowy, wykład z prezentacją multimedialną.

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01–EK_07	ZALICZENIE USTNE, OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	W.
EK_01–EK_05	KOLOKWIMUM, SPRAWOZDANIE	ĆW. LAB
EK_06-EK_07	OBSERWACJA W TRAKCIE ZAJĘĆ	ĆW. LAB

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Zaliczenie wykładów- zaliczenie ustne podczas którego student zamieszcza w odpowiedziach słowa-klucze, omawia schematy wiążące się z treścią wykładu, omawia tematykę związaną z biologią wirusów.

Zaliczenie laboratoriów odbywa się na podstawie uzyskanych ocen z kolokwium, testów zaliczeniowych, wykonania doświadczeń podczas ćwiczeń, opracowanych sprawozdań z przeprowadzonych ćwiczeń.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	20
Inne z udziałem nauczyciela (udział w konsultacjach, egzaminie)	20
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referatu itp.)	10
SUMA GODZIN	50
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

1. Anna Goździcka-Józefiak. Wirusologia. PWN, 2022.
2. Jadwiga Baj. Mikrobiologia ogólna. PWN, 2018.
3. L. Collier, J. Oxford. Wirusologia. PZWL, 1991
4. Z. Krzemiński. Zarys wirusologii lekarskiej. AMwŁ, 1997

Literatura uzupełniająca:

1. A.J. Cann. Molecular virology. Fourth edition. Elsevier, 2005
2. M. Kańtoch. Wirusologia lekarska. PZWL, 1998
3. A. Goździcka-Józefiak. Wirusologia molekularna. Wyd. Nauk UAM, 2004
4. S. Kryczyński. Wirusologia roślinna. PWN, 2010.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej